BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER Demonteur terugwinning personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen

//

1. Globaal

1.1 TITEL

Demonteur terugwinning personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen

1.2 DEFINITIE

De demonteur personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen identificeert, selecteert en demonteert nog bruikbare mechanische, elektronische, elektrische en koetswerkonderdelen van het voertuig rekening houdend met veiligheids-, milieu- en duurzaamheidvoorschriften en de vereisten voor terugwinning (kwaliteit, snelheid) teneinde de onderdelen te kunnen hergebruiken

1.3 EXTRA UITLEG

Dit proces omvat het inzamelen, bewerken, hersmelten en hergebruiken van ferro en non-ferro metalen en/of ferro en non-ferro houdende materialen. De demonteur demonteert onderdelen in het kader van de herverkoop van deze onderdelen.

1.4 SECTOREN

- Metaalindustrie (PC142.01 Terugwinning van metalen)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Coberec

EDUCAM

Mede-indieners

FEVAR

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): K230401 Sorteerder recyclage (m/v), 31 december 2012
- Beroeps(competentie)profiel: Beroepscompetentieprofiel Sorteerder (SERV i.s.m. Educam, 2003)
- Beroeps(competentie)profiel: Beroepsprofiel demonteur personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen (Educam, maart 2013)

Relatie tot het referentiekader

Voor het generiek deel van het beroepskwalificatiedossier werd voor elke competentie gezorgd voor een algemene, gemeenschappelijke en duidelijke verwoording die de goedkeuring wegdraagt van alle vertegenwoordigers van de betrokken sectoren. Basisreferentiekader is de Competent-fiche K230401 sorteerder recyclage; een cluster-fiche die de competenties omvat van medewerkers terugwinning uit verschillende sectoren. Het referentiekader werd aangevuld met competenties, opgenomen in de sectorale beroepsprofielen (demonteur personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen) van Educam of materialen aangereikt door de sectoren.

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

- Identificeert materialen in functie van het al dan niet accepteren (co 00827)
    - Herkent materialen volgens kenmerken
    - Beoordeelt materialen aan de hand van sector/domeinspecifieke technieken

- Sorteert materialen (K230401 Id24321-c)
    - Sorteert op basis van kwaliteitsinschatting (soort, samenstelling, verontreinigingsgraad, onzuiverheden, uit te voeren bewerking…)
    - Gebruikt domeinspecifieke technieken om materialen te sorteren (wegen,…)

- Gebruikt handgereedschap (sleutel, tang, zaag, magneet, kniptang, vijl,…)
- Gebruikt niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagentje,…)
- Gebruikt gemotoriseerde machines (kranen, heftruck,…)

- Brengt materialen naar de juiste verwerkingseenheid op de werf (K230401 Id17443-c)
  - Helpt bij het laden en lossen
  - Gebruikt niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagentje,…)
  - Gebruikt gemotoriseerde machines (kranen, heftruck,…)

- Laadt de gesorteerde materialen voor transport (K230401 Id17987-c)
  - Houdt zich aan de productieorder
  - Gebruikt gemotoriseerde machines (kranen, heftruck,…)
  - Gebruikt niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagentje,…)
  - Gebruikt de juiste arbeidsmiddelen (borstel, schop, borstelmachine,…)

- Slaat materialen op (K230401 Id17536-c)
  - Slaat materiaal correct op in afwachting van vernietiging of verkoop
  - Herkent de risico's verbonden aan de opslag van gevaarlijke producten teneinde deze op een voorzichtige wijze te behandelen

- Ruimt de werkzone op en reinigt ze (K230401 Id16281-c)
  - Gebruikt de juiste arbeidsmiddelen (borstel, schop, borstelmachine,…)
  - Gebruikt het juiste reinigingsproduct en reinigingsmethode (absorptiemateriaal,…)

- Voert het dagelijks onderhoud van de machine uit (co 00828)
  - Controleert visueel de machine
  - Reinigt en smeert de gebruikte machine
  - Controleert vloeistoffen (oliepeil, koelvloeistoffen, brandstoffen,…)en batterijen
  - Controleert banden, de staat van hydraulische leidingen, de lichten
  - Meldt niet zelf op te lossen problemen aan de machine (remmen,…)
  - Grijpt in bij problemen aan de machine

- Vult opvolgdocumenten van de werkzaamheden in en geeft de informatie door aan de betrokken dienst (K230401 Id18130)
  - Gebruikt kantoorsoftware (tekstverwerking, rekenblad,...) en hardware (printen,…)
  - Gebruikt sector/domeinspecifieke software
  - Houdt gegevens bij over de werkzaamheden (tijdstip, hoeveelheden, afwijkingen,…)
  - Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
  - Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijke (mondeling, schriftelijk)
  - Registreert productie- en onderhoudsgegevens in bestaande systemen
  - Gebruiken van communicatiemiddelen (walkietalkie,…)

- Werkt veilig en ordelijk (K230401 Id16281)
  - Kijkt kritisch naar het eigen handelen en stuurt bij indien nodig
  - Handelt volgens de veiligheidssignalisatie op de werkplek
  - Leest pictogrammen

- Leest technische fiches
- Gebruikt brandblusmiddelen
- Gebruikt de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
- Gebruikt gereedschap (rollend materieel en machines) volgens de veiligheidsinstructies
- Werkt op een ordelijke en nette manier
- Legt de machine stil bij problemen

- Werkt duurzaam, milieubewust en ergonomisch (co 00829)
  - Past ergonomische tiltechnieken toe
  - Volgt milieurichtlijnen op
  - Slaat schadelijke/gevaarlijke/verontreinigende producten op en voert ze af volgens bedrijfsspecifieke procedure/wettelijke bepalingen
  - Sorteert en verwijdert afval volgens de richtlijnen

- Werkt in team (K230401 Id18000-c)
  - Verleent hulp en advies bij technische problemen
  - Ondersteunt collega's indien nodig
  - Werkt samen met collega's
  - Respecteert de hiërarchische richtlijnen

Specifieke activiteiten

- Selecteert de nog herbruikbare mechanische-, elektrisch/elektronische en carrosserieonderdelen van het voertuig en demonteert deze zorgvuldig (co 00830)
  - Wist de voertuigidentische gegevens van de elektronica alvorens te demonteren om hergebruik van bepaalde onderdelen in andere voertuigen mogelijk te maken
  - Controleert de staat van de onderdelen en schat de herbruikbaarheid ervan in (testen van de motor, meten met de multimeter…)
  - Demonteert zorgvuldig de herbruikbare onderdelen
  - Bereidt de gedemonteerde onderdelen voor, labelt ze en registreert voor de plaatsing in het magazijn en/of verkoop

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

Generiek

- Basiskennis van elektriciteit in het kader van veiligheid
- Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
- Basiskennis van registratie- en informatiesystemen
- Basiskennis van materialen

- Kennis van interne procedures
- Kennis van criteria voor correct sorteren
- Kennis van kwaliteitsprocedures, waarden en toleranties
- Kennis van de gebruikte apparatuur en gereedschappen
- Kennis van de werking van machines

- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van regels van persoonlijke hygiëne
- Kennis van brandveiligheid
- Kennis van hygiëne-, veiligheid- en milieuvoorschriften
- Kennis van de verontreinigingen en invloed op de kwaliteit van het eindproduct

Specifiek

- Basiskennis automechanica
- Basiskennis hydraulica
- Basiskennis elektriciteit

- Kennis van accu's
- Kennis van voertuiglogica
- Kennis van technieken voor het neutraliseren van pyrotechnische componenten
- Kennis van wetgeving
- Kennis van voertuigtypes
- Kennis van auto-elektriciteit

Cognitieve vaardigheden

Generiek

- Het zich kunnen houden aan de productieorder
- Het kunnen correct opslaan van materiaal in afwachting van vernietiging en verkoop
- Het kunnen herkennen van de risico's verbonden aan de opslag van gevaarlijke producten
- Het visueel kunnen controleren van de machine
- Het kunnen controleren van vloeistoffen (oliepeil, koelvloeistoffen, brandstoffen,…) en batterijen
- Het kunnen controleren van banden, de staat van hydraulische leidingen, de lichten
- Het kunnen gebruiken van kantoorsoftware (tekstverwerking, rekenblad,...) en hardware (printen,…)
- Het kunnen gebruiken van sector/domeinspecifieke software
- Het kunnen bijhouden van gegevens over de werkzaamheden (tijdstip, hoeveelheden, afwijkingen,…)
- Het kunnen bijhouden van gegevens over het gebruik van materiaal
- Het kunnen uitwisselen van informatie met collega's en verantwoordelijke (mondeling, schriftelijk)
- Het kunnen registreren van productie- en onderhoudsgegevens in bestaande systemen
- Het kritisch kunnen kijken naar het eigen handelen en het kunnen bijsturen indien nodig
- Het kunnen handelen volgens de veiligheidssignalisatie op de werkplek
- Het kunnen opvolgen van veiligheidsprocedures
- Het kunnen lezen van pictogrammen
- Het kunnen lezen van technische fiches
- Het kunnen toepassen van ergonomische tiltechnieken
- Het kunnen opvolgen van milieurichtlijnen

- Het kunnen opslaan van schadelijke/gevaarlijke/verontreinigende producten en ze kunnen afvoeren volgens bedrijfsspecifieke procedure/wettelijke bepalingen
- Het kunnen sorteren en verwijderen van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen samenwerken met collega's
- Het kunnen respecteren van de hiërarchische richtlijnen
- Het kunnen rekening houden met de instructies betreffende de afmetingen
- Het kunnen melden van de niet zelf op te lossen problemen aan de machine (remmen,…)

Specifiek

- Het kunnen wissen van de voertuigidentische gegevens van de elektronica alvorens te demonteren om hergebruik van bepaalde onderdelen in andere voertuigen mogelijk te maken
- Het kunnen controleren van de staat van de onderdelen en inschatten van de herbruikbaarheid ervan (testen van de motor, meten met de multimeter…)
- Het kunnen voorbereiden, labelen en registreren van de gedemonteerde onderdelen voor de plaatsing in het magazijn en/of verkoop
- Het kunnen herkennen van materialen volgens kenmerken
- Het kunnen beoordelen van materialen aan de hand van sector/domeinspecifieke technieken
- Het kunnen sorteren op basis van kwaliteitsinschatting (soort, samenstelling, verontreinigingsgraad, onzuiverheden, uit te voeren bewerking…)

Probleemoplossende vaardigheden

Generiek

- Het kunnen verlenen van hulp en advies bij technische problemen
- Het kunnen ingrijpen bij problemen aan de machine
- Het kunnen stilleggen van de machine bij problemen
- Het kunnen ondersteunen van collega’s indien nodig

Motorische vaardigheden

Generiek

- Het kunnen gebruiken van domeinspecifieke technieken om materialen te sorteren (wegen,…)
- Het kunnen gebruiken van handgereedschap (sleutel, tang, zaag, magneet, kniptang, vijl,…)
- Het kunnen helpen bij het laden en lossen
- Het kunnen gebruiken gemotoriseerde machines (kranen, heftruck,…)
- Het kunnen gebruiken van niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagentje,…)
- Het kunnen gebruiken van de juiste arbeidsmiddelen (borstel, schop, borstelmachine,…)
- Het kunnen behandelen van gevaarlijke producten volgens de voorschriften
- Het kunnen gebruiken van het juiste reinigingsproduct en reinigingsmethode (absorptiemateriaal,…)
- Het kunnen reinigen en smeren van de gebruikte machine

- Het kunnen gebruiken van brandblusmiddelen
- Het kunnen gebruiken van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
- Het kunnen gebruiken van gereedschap (rollend materieel en machines) volgens de veiligheidsinstructies
- Het kunnen werken op een ordelijke en nette manier
- Het kunnen gebruiken van communicatiemiddelen (walkietalkie,…)

Specifiek

- Het kunnen neutraliseren van de pyrotechnische componenten (airbags en spansystemen veiligheidsgordels) indien deze niet gedemonteerd worden
- Het kunnen zorgvuldig demonteren van de herbruikbare onderdelen

Omgevingscontext

- Het beroep situeert zich bij depollutiecentra of bedrijven gespecialiseerd in de verwerking van autowrakken en de auto-onderdelen recyclagebedrijven
- Dit beroep wordt uitgeoefend in industriële omgevingen (zware machines, kranen,…)
- Dit beroep wordt grotendeels uitgeoefend in KMO's
- Het beroep kan het dragen van lasten impliceren
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (handschoenen, overall, oorbescherming ...) is vereist
- Het beroep wordt vaak uitgeoefend in een stofrijke en luidruchtige omgeving
- De demontage van de kleine onderdelen of carrosseriedelen kan buiten gebeuren. Alle grote werken en werken waarbij vloeistoffen kunnen vrijkomen gebeuren in de overdekte werkplaats

Handelingscontext

- Bij de uitoefening van het beroep worden steeds dezelfde handelingen verricht
- De beroepsbeoefenaar dient bij de uitoefening van zijn beroep alert te zijn voor:
- Een continue beweging op de werf (heftrucks, kranen,…)
- Het werken met machines en bewegende onderdelen
- Gevaarlijke machines (kranen, heftrucks, shredders, schrootschaar, pers,…) die op de werf aanwezig zijn

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het identificeren van materialen
- Het sorteren van materialen
- Het naar de juiste verwerkingseenheid brengen van materialen op de werf brengen
- Het laden van de gesorteerde materialen voor transport
- Het opslaan van materialen
- Het opruimen en reinigen van de werkzone
- Het uitvoeren van het dagelijks onderhoud van de machine

- Het invullen van de opvolgdocumenten van de werkzaamheden en het doorgeven van de informatie aan de betrokken dienst
- Het veilig en ordelijk werken
- Het duurzaam, milieubewust en ergonomisch werken
- Het in team werken
- Het selecteren van de nog herbruikbare mechanische-, elektrisch/elektronische en carrosserieonderdelen van het voertuig en deze zorgvuldig demonteren

Is gebonden aan

- Instructies van de leidinggevende, alles gebeurt onder zijn supervisie
- Een ontvangen productieorder en tijdsplanning
- Bedrijfseigen en technische voorschriften
- Milieu-, veiligheids-, kwaliteits- en gezondheidsvoorschriften

Doet beroep op

- Een leidinggevende voor de werkopdracht, gegevens, planning, leveringen, melden van problemen en gevaarlijke situaties en bijkomende instructies.
- De leidinggevende beslist of wrakken geaccepteerd worden
- Op de depollueur voor de depollutie vooraleer hij zijn werkzaamheden kan starten
- Collega's voor het demonteren en rangeren van zware onderdelen (deuren, kofferdeksels, versnellingsbakken, achterassen, enz...)

Verantwoordelijkheid

- Het identificeren van materialen in functie van het al dan niet accepteren
- Het sorteren van materialen
- Het naar de juiste verwerkingseenheid brengen van materialen op de werf
- Het laden van de gesorteerde materialen voor transport
- Het opslaan van materialen
- Het opruimen en reinigen van de werkzone
- Het uitvoeren van het dagelijks onderhoud van de machine
- Het invullen van de opvolgdocumenten van de werkzaamheden en het doorgeven van de informatie aan de betrokken dienst
- Het veilig en ordelijk werken
- Het duurzaam, milieubewust en ergonomisch werken
- Het in team werken
- Het selecteren van de nog herbruikbare mechanische-, elektrisch/elektronische en carrosserieonderdelen van het voertuig en deze zorgvuldig demonteren
- Het opslaan van de onderdelen voor verkoop

2.3 ATTESTEN

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Er zijn voor de demonteur terugwinning van metalen geen aparte tewerkstellingsgegevens beschikbaar binnen de sector. Er zijn wel algemene cijfers beschikbaar over het aantal arbeiders bij de bedrijven in de terugwinning van metalen.

Uit een sectoranalyse van EDUCAM uit 2008 blijkt de nood aan een apart dossier voor de sorteerder terugwinning van metaal. in deze studie werd samen met Coberec bestudeerd welke activiteiten worden uitgeoefend in de sector en welke beroepen met deze activiteiten gepaard gaan. Op basis van de studie werden de activiteiten binnen de sector in zes verdeeld: werf voor recuperatie en shredder, AEEA, autowrakken, behandeling van shredderafval, vervoer en onderhoud. Dit dossier behoort tot de derde activiteit binnen de sector. Voor de verschillende functies die we binnen deze eerste activiteit vinden kon één beroep worden afgebakend: de demonteur terugwinning van metaal.

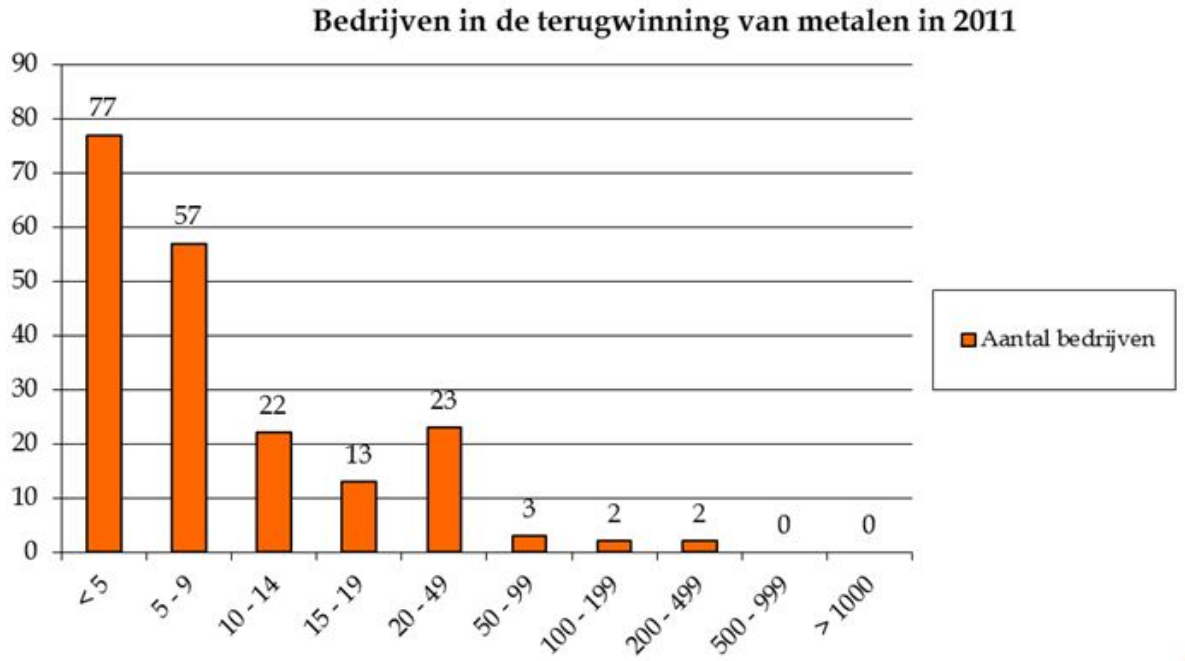

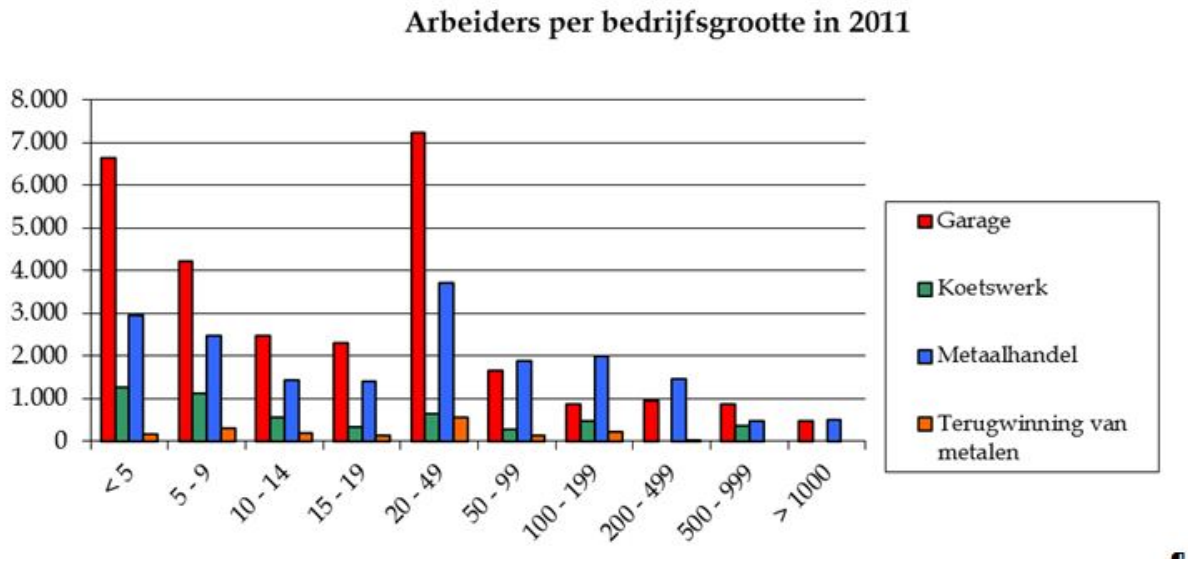
Arbeiders per bedrijfsgrootte in 2011
8.000
7.000
6.000
5.000
4.000
3.000
2.000
1.000
0
<5
5 - 9
10 - 14
15 - 19
20 - 49
50 - 99
100 - 199
200 - 499
500 - 999
> 1000
Garage
Koetswerk
Metaalhandel
Terugwinning van metalen

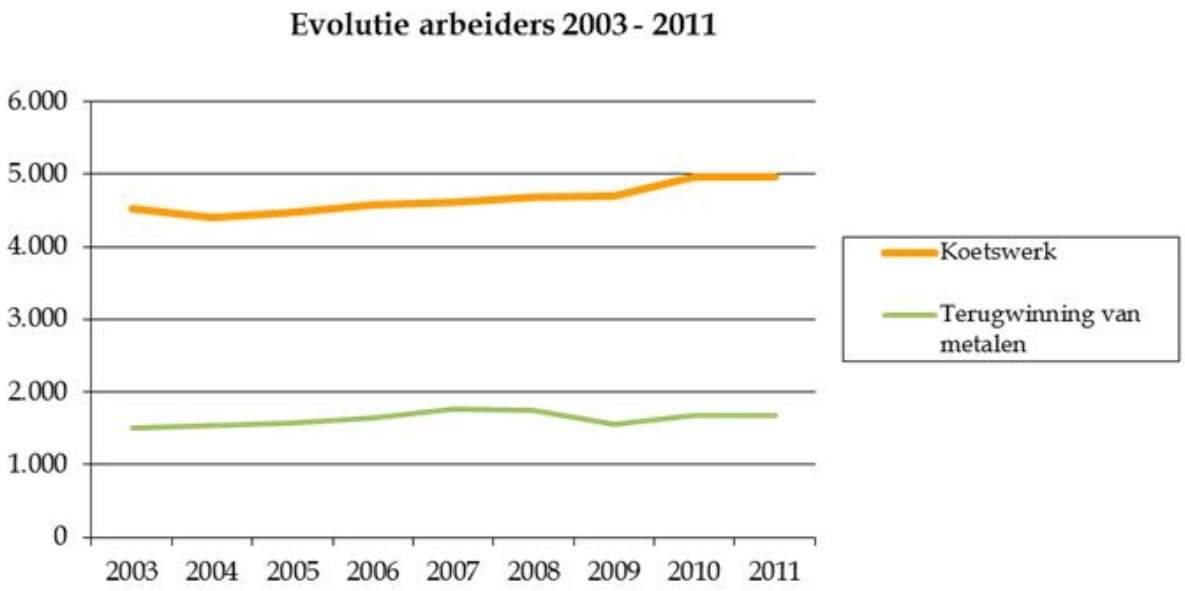
Evolutie arbeiders 2003 - 2011
6.000
5.000
4.000
3.000
2.000
1.000
0
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
Koetswerk
Terugwinning van metalen

2010						
Provincie	Bedrijven in 2010		Arbeiders per bedrijf	Evolutie sinds 2009	Evolutie 2003-2010 in %	Evolutie 2003-2010
Antwerpen	32	16,16%	7,59	-3,03%	0,00%	0
Vlaams-Brabant	10	5,05%	3,70	0,00%	11,11%	1
Waals-Brabant	2	1,01%	7,00	-33,33%	0,00%	0
Brussel	11	5,56%	5,82	0,00%	-15,38%	-2
West-Vlaanderen	30	15,15%	13,03	3,45%	-6,25%	-2
Oost-Vlaanderen	25	12,63%	6,16	-3,85%	4,17%	1
Henegouwen	34	17,17%	9,79	-5,56%	-10,53%	-4
Luik	29	14,65%	7,76	3,57%	26,09%	6
Limburg	17	8,59%	6,00	-10,53%	-5,56%	-1
Luxemburg	4	2,02%	8,50	0,00%	33,33%	1
Namen	4	2,02%	9,50	0,00%	0,00%	0
Totaal	198		8,26	-2%	0%	0

Vacatures

Er zijn bij VDAB geen vacaturegegevens beschikbaar voor dit beroep.

4. Samenhang

De beroepskwalificatiedossiers delen een pakket aan competenties, maar hebben tegelijkertijd toch een aantal eigenheden die maken dat ze samen niet in één gemeenschappelijk beroepskwalificatiedossier kunnen voorkomen. Wel kan men hieruit concluderen dat de beroepsbeoefenaars sectoroverschrijdend inzetbaar zijn, mits zij bijkomende sectorspecifieke competenties verwerven.

Depollueerder personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen	Demonteur personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen	Sorteerder terugwinning van metalen	Verwerker afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

5. Updates

Duurzaam	Relatief duurzaam	Beperkt duurzaam
☒	☐	☐

De activiteiten van de demonteur terugwinning personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen blijven de komende jaren waarschijnlijk dezelfde. Het beroepskwalificatiedossier is daarom duurzaam.